

Samverkan till stöd för föräldrar med kognitiva svårigheter och deras barn

7 november 2025

Program

- 09.00 **Lokal SUF-grupp**
- 09.15 **SUF kunskapscentrum**
- 10.00 Bensträckare
- 10.15 **Föräldramedverkan**
- 10.45 **Förstå familjen**
- 11.15 Kort bensträckare
- 11.20 **Visuellt stöd**
- 11.50 avslutning

Välkomna!

- Lokal SUF-grupp
 - Enheten för funktionsnedsättning, Biståndshandläggare **Sofia Ekfäldt**
 - Öppenvården, hemterapeut **Rose-Marie Karlsson**
 - Barn- och utbildningskontoret, elevhälsosamordnare **Frida Berggren**
 - SUF Kunskapscenter, **Sandra Melander**
 - BoU Myndighet, biträdande enhetschef **Heli Järvenpää**
 - Vuxen Myndighet, handläggare **Nathalie Röste**
 - Förskola/Öppna förskolan rektor **Jennie Naeslund Larsson**
 - Mödrahälsovård och barnhälsovård, gruppchef **Anna Pavlova**
 - Habiliteringen, kurator **Lovisa Ahlén**

SUF kunskapscentrum

SUF-Kunskapscentrum

Samverkan – Utveckling - Föräldraskap

Sprida kunskap, bidra till metodutveckling och samverka för stöd till barn och föräldrar i familjer där förälder har kognitiva svårigheter

SUF kunskapscentrum

Klinisk psykolog

Lydia Springer

Verksamhetschef

Karin Jöreskog

Kommunikatör

Annie Palmgren

Metodutvecklare

Sandra Melander

Forskare

Tommie Forslund

Föräldranätverk med föräldrar
som har kognitiva svårigheter
som fungerar som referensgrupp

SUF-Kunskapscentrum

Uppsala läns kommuner och Region Uppsala

Samla och utveckla

PYC

Kunskapsstöd

Initiera ny
forskning

Babysimulator

Stödgrupper

Samtalsverktyg

Sprida kunskap

Hemsida

Konferenser

Pedagogiskt
material

Föreläsningar
& seminarier

Utbildning

Konsultation

Lokala SUF-grupper

ENKÖPINGS KOMMUN

HEBY KOMMUN

 HÅBO
KOMMUN

Knivsta
kommun

 TIERPS
KOMMUN

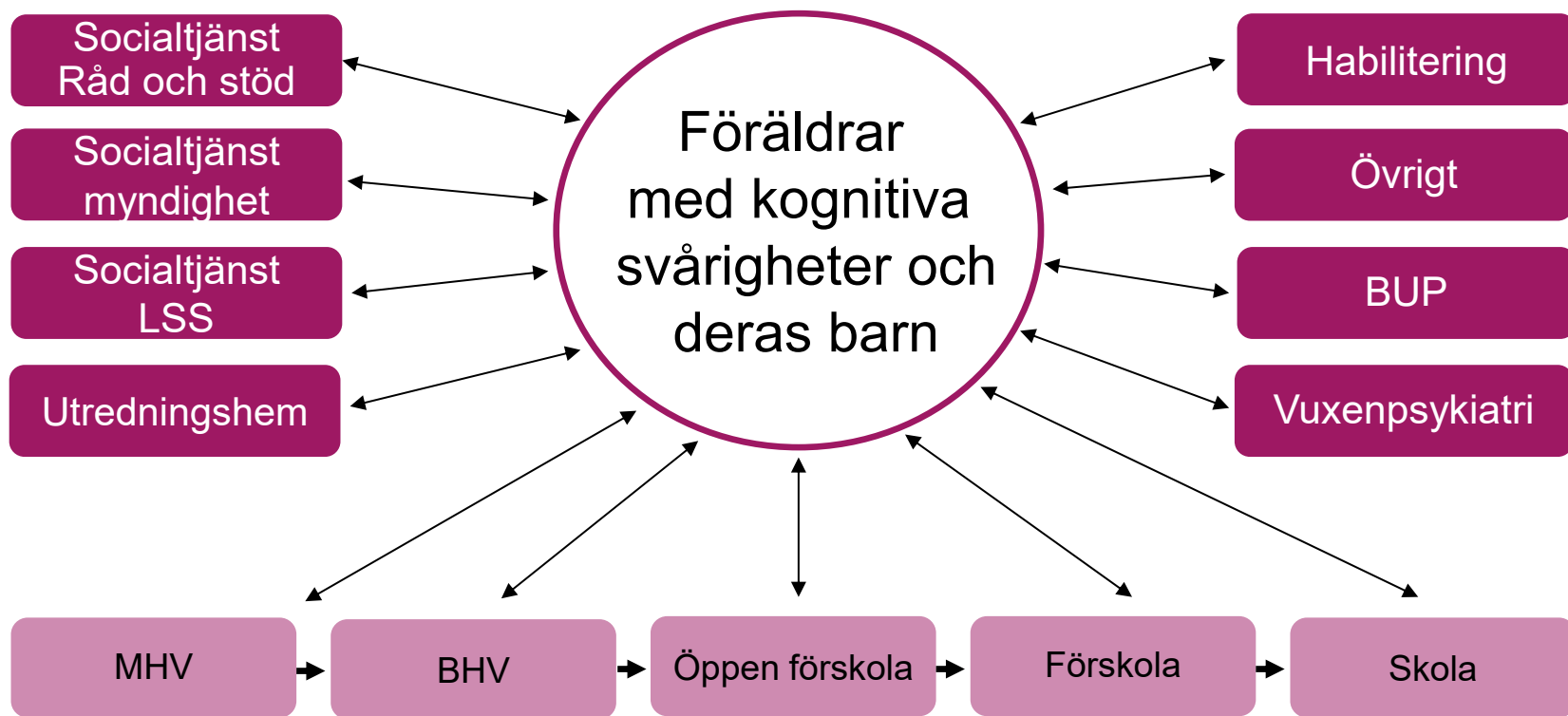
 Uppsala
kommun

 Älvkarleby
kommun

 ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV RÄSLAGEN

 Region Uppsala

Lokala SUF-grupper i Uppsala län

SUF-Kunskapscentrum

Om SUF-KC →

Ta reda på mer om SUF-Kunskapscentrum

Föräldraskap →

Om att vara förälder och ha kognitiva svårigheter

Kunskapsbank →

Läs om forskning och om SUF:s utvecklingsarbete

Material →

Broschyrer och bildstöd för utskrift samt film

SUF-Kunskapscentrum utvecklar, samtar och sprider kunskap om stöd till familjer där någon förälder har intellektuell funktionsnedsättning (IF) eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan.

Utbildning och vägledning →

Prenumerera på SUF-KC:s nyhetsbrev →

SUF-Guiden för yrkesverksamma →

Förstärkt föräldraskapsstöd 2025 →

www.regionuppsala.se/suf

Kognitiva svårigheter

- Intellectuell funktionsnedsättning
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
autism, ADHD och ADD
- Förvärvad hjärnskada
- Svagbegåvning
- Generella kognitiva svårigheter

*För mer information besök gärna
Infoteket om funktionshinder*

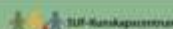
Vanliga konsekvenser av kognitiva svårigheter

- Minne
- Läs- och skrivsvårigheter
- Långsamhet
- Förståelse
- Bedömningar
- Tidsuppfattning
- Planering och organisering
- Uppmärksamhet
- Aktivitetsnivå
- Socialt samspel och kommunikation
- Annorlunda perceptuellt fungerande

 Vid nedsatta kognitiva funktioner
kan det vara svårt med:

Uppmärksamhet 	Kännetecken: • Koncentration • Byter samtalämne • Tappar snabbt fokus eller intresse • Heltar snabbt nya intressen • Är fokuserad på det som pågår just nu och kan då förlora annat som är viktigt
Perception 	Kännetecken: • Är extra känslig eller underkänslig för exempelvis ljuset, höga röster, syntryck, ljuder, smärta eller beröring • Fokuserar på detaljer och har svårt att se helheten
Minnet 	Kännetecken: • Kommer inte ihåg frågor som tidigare diskuterats • Kommer inte på avtalade saker • Har svårt att beskriva sin och samnets bakgrund • Har dåligt minne
Förståelse 	Kännetecken: • Svårt att förstå hur olika sammanhang hänger ihop • Svårt att förstå hur saker påverkar varandra • Svårt att förstå andras sätt att se på saker • Svårt att göra sig förstådd
Inläring 	Kännetecken: • Behöver lång tid för att lära in ny kunskap • Behöver repetition • Behöver tydliga instruktioner • Svårt att läsa och skriva • Svårt att uppfatta text och siffror

Kognitiva funktioner=Tänka, lära och bearbeta information

 Vid nedsatta adaptiva funktioner
kan det vara svårt med:

Kommunikation 	Kännetecken: • Att beskriva händelser • Att ge instruktioner • Att leda samtal • Att passa när man pratar för att lyssna inlätt • Att ta emot information och återkoppla
I samhället 	Kännetecken: • Att åka buss eller tåg själv • Att ta del av samhällsinformation • Att fylla i blanketter • Att kontakta sjukvården • Att vara fullt delaktig i barnens skolgång
Vardagskunskap 	Kännetecken: • Att beräkna hur mycket mat och pengar som går åt • Att förstå hur lång tid olika saker tar • Att söka information • Att sortera viktigt från oviktigt
Hushållssysslor 	Kännetecken: • Veta vad och när det behöver göras • Att veta hur en hushållssysla ska göras och hur lång tid det tar • Att göra saker enligt planering, exempelvis handla mat och städa • Komma igång med hushållssysslor

Adaptiva funktioner=Fungerande i vardagliga situationer

Ladda ner från www.regionuppsala.se/suf

Kartläggning av behov

Klarar utan stöd	Förändringsbart	Kompensation
Bygga på styrkor	Föräldraskapsstödjande insatser som ökar kunskap och föräldrafärdigheter	Insatser som spar energi

Intellektuell funktionsnedsättning

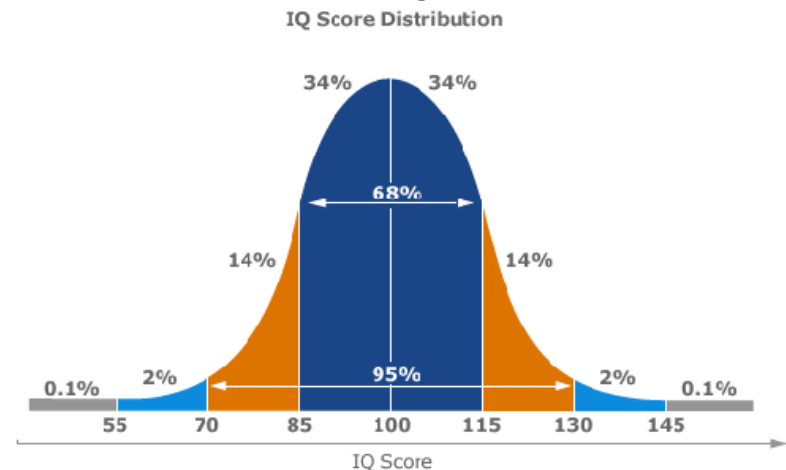
- **Intellektuell funktionsnedsättning (IF)**

- **IK<70 sedan barndomen + nedsatt adaptiv förmåga**
- Lindrig IF vanligast (IK 50-70)
 - Kan ibland diagnostiseras först i vuxen ålder
- Ofta samtidigt med andra utvecklingsavvikelser

- **Marginell IF (svagbegåvning)**

- **IK 71-84**
- Ibland stora problem: speciellt om annan samtidig funktionsnedsättning/psykiatriska tillstånd

Normalfördelningskurva av IQ

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

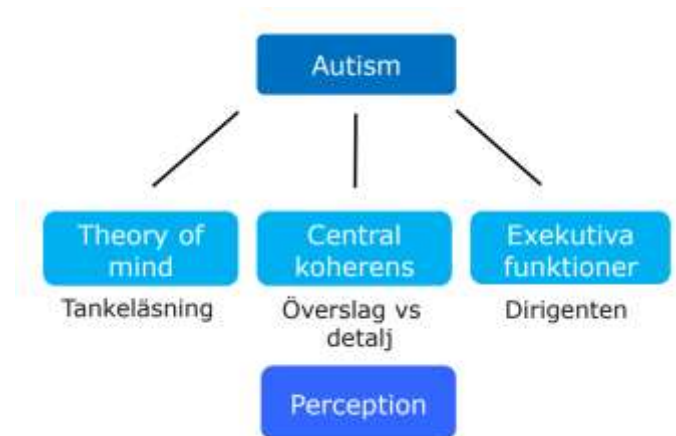
ADHD och ADD

- Svårt att styra uppmärksamhet
- Reglera aktivitet och impulsivitet

Autism

- Begränsning i socialt samspel och kommunikation
- Begränsning i beteende- och intresserepertoar

<https://foraldrarmedadhd.attention.se/>

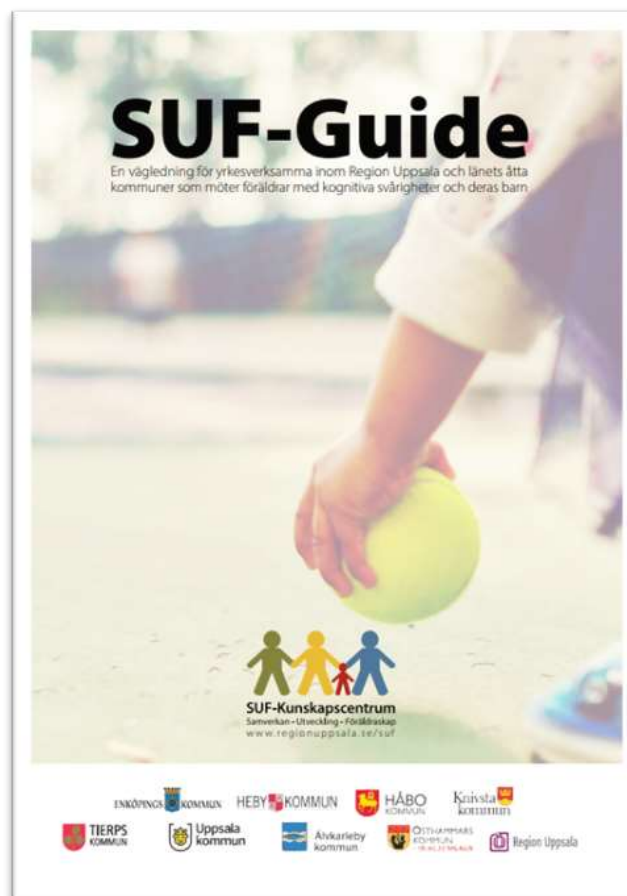

Babysimulator

- Reality Baby – datorstyrd
- Trådlöst ID armband till vårdnadshavare
- Registrerar omvårdnad
- Bebissimulatorn
 - Matas, rapas, vaggas, byta blöja dygnet runt
- Konkret
- Framtagen i USA- följde 15 barn
- 107 olika läten

Vägledning för samverkan och insatser

Kostnadsfria inom Uppsala län

Med största sannolikhet möter du i din yrkesroll föräldrar med kognitiva svårigheter. Eller så möter du deras barn.

Ibland vet vi om att föräldern har en intellektuell funktionsnedsättning, autism eller adhd. Ibland inte. Oavsett är anpassningar bra för alla, men nödvändiga för vissa.

Det finns många saker som du kan göra för att ge ett gott bemötande och möjliggöra tidiga insatser för familjen. Att känna till vilka konsekvenser olika kognitiva svårigheter medför och vad som kan göras för att underlätta för föräldern, ökar engagemang hos föräldern. Ett anpassat bemötande är avgörande för att en förälder tar emot stöd.

SUF-Kunskapscentrum erbjuder konsultation i ett specifikt men oidentifierat ärende. En konsultation kan ge bättre förståelse om fungerandet hos föräldern genom att ringa in kognitiva funktioner (både styrkor och svårigheter) och dess påverkan på föräldraskapet. Konsultationer kan också ges utifrån allmän vägledning kring föräldrar med kognitiva svårigheter och fungera som kunskapspåfyllning eller inspiration.

Bensträckare

- Tillbaka 10.15

Föräldramedverkan

Film av Föräldranätverket

Förstå familjen

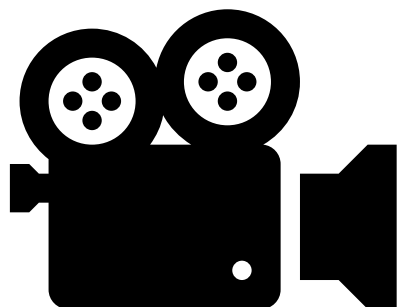
- ett verktyg för att möta föräldrar med kognitiva svårigheter

Förstå familjen

- Framtaget på uppdrag av MFOF, MFD och Länsstyrelserna
- Verktyg för yrkesverksamma som möter föräldrar som har olika kognitiva svårigheter
- Behov av vägledning till yrkesverksamma
 - Familjer med komplexa behov som behöver anpassningar
 - Yrkesverksammas behov av att nå fram med info till föräldern
 - Behov av samverkan
 - Tidig identifikation i möten

Introduktion och vad säger yrkesverksamma?

GÖR SÅ HÄR!

Föräldrars råd till vårdpersonal

- Ge gott om tid i en lugn miljö
- Var lugn, snäll, intresserad och respektfull
- Skapa en bra och trygg relation tidigt
- Ge enkel, kort och tydlig information
- Var medveten om att koncentration kan vara svårt

TIPS FRÅN MAMMOR MED ADD, ADHD OCH AUTISM

Utgå inte alltid från att föräldraskapet är fantastiskt. Våga vända på det. Våga fråga om det som är jobbigt och svårt. Många behöver hjälp att be om hjälp. Uppmuntra det. Fråga:

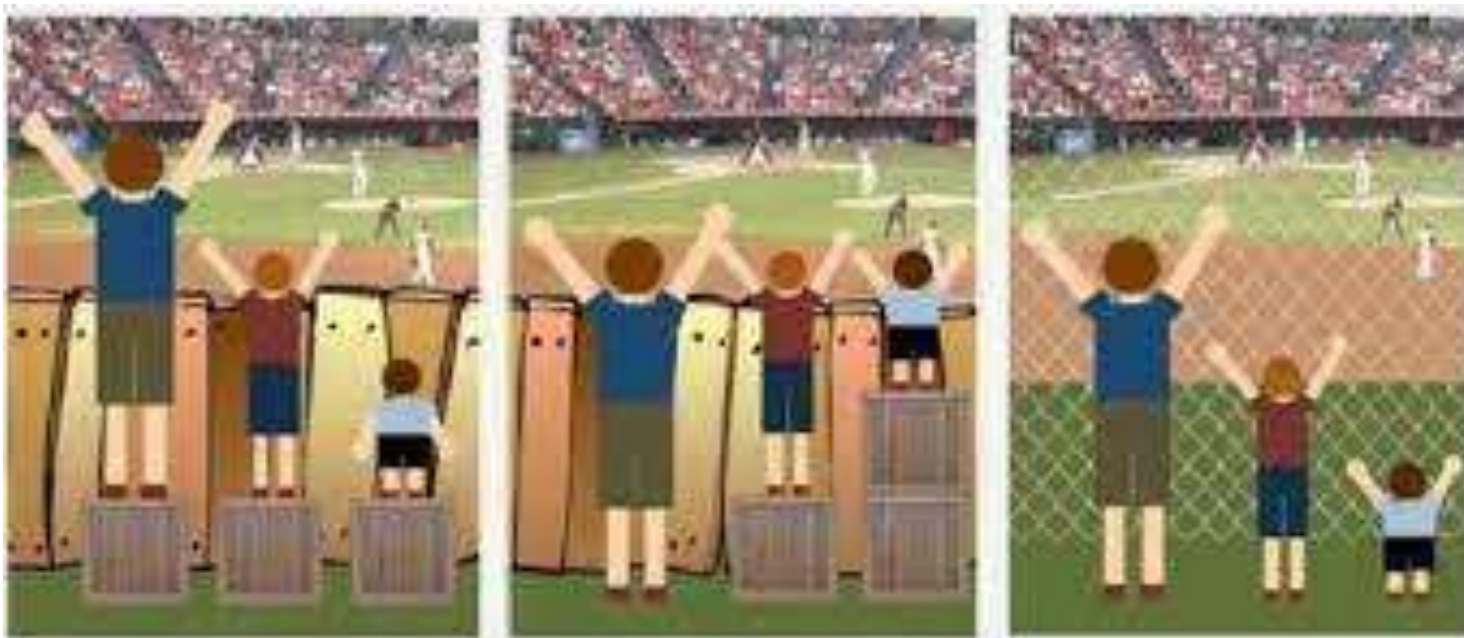
- Vad är din utmaning?
- Vad är det du jobbar med i ditt föräldraskap?
- Finns det någon du kan prata med? Har du personer som du kan be om hjälp? Vilka då?
- Vad kan jag stötta dig med? Kan vi ta in fler som också kan hjälpa till?

Ge exempel på vilka det kan vara och vad de kan göra. Var så konkret som möjligt. Det är också skönt att få höra att föräldraskapet är svårt – att många kämpar. Och att det är något väldigt fint. Det kan vara både och.

NÅ FRAM

Många föräldrar upplever situationen under möten som stressig och har svårt att till sig information. Ibland är kommunikationen ett hinder. För att nå fram till varandra kan du behöva anpassa dina samtal och möten. Testa olika sätt!

Universell utformning – bra för alla, nödvändigt för vissa

För ökad delaktighet inför mötet med yrkesverksamma

Finns behov av anpassningar, compensation?

- När?
 - Tid på dagen
- Plats, möteslängd?
 - Sms-påminnelse som minnesstöd och bildstöd
- Är syftet med mötet tydligt? Är förväntningar och roller tydliga?
 - Vad specifikt kommer jag ta upp och behöva förbereda föräldern på?
 - **Varför** är det man ska prata om viktigt?
 - Vilket blir konsekvenserna om förväntningar inte uppfylls?
 - Kom ihåg att skicka kort information om detta via sms/mail

Välkommen till Habiliteringen för barn och vuxna
Läsarettsvägen 14, ingång 12, Östhammar

Tid är bokad: fredagen den 24 oktober 2025 klockan 10:00 hos:
kurator Lovisa Ahlén

Vi kommer att prata om:

- Hur du mår
- Hur din vardag fungerar. Vad går bra? Vad är svårt?
- Om du har behov av stöd från habiliteringen.

Mötet är i max 45 min.

Kom i tid till ditt besök.

Behandlare hälsar dig i väntrummet när det är din tur. Undvik att använda partym vid besöket. Ta med legitimation.

Om tiden inte passar

Vill du utöka eller avboka ditt besök logga in på webbplatsen 1177.se eller ring 018-611 65 68. Om du uteblir från bokad besök eller lämnar besöket senare än 24 timmar före besöket, får du betala avgift för uteblivet besök. Gäller även om besöket är utan kontrakt.

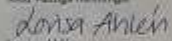
Vill du träffa oss digitalt istället?

Vill du boka en besök till ett video- eller telefonmöte, kontakta oss genom att logga in på webbplatsen 1177.se eller ring 018-611 65 68.

Res gratis till ditt vårdbesök

Om du bor i staden i Uppsala län kan resa gratis med UL, när du ska åka till ditt bokade besök. Läs mer på webbplatsen ul.se/vardbesok eller ring 0771-14 14 14.

Med vänliga hälsningar

Lovisa Ahlén
kurator

Välkommen på möte på Habiliteringen!

Vem ska du träffa?
Kurator Lovisa Ahlén

Var?
På Habiliteringen i
Östhammar

När?
Datum: 25/9
Tid: 11.00
Hur länge? Max 45 min.

Vad ska vi göra?
Vi ska prata om din IF-
diagnos.

Hur ska vi göra det?
Lovisa berättar och ställer
frågor.

© Skapad i Region Örebro Län av Habiliteringsregionen

Habiliteringen i Region Uppsala Ltd. 2022 - 2023

Hitta till Habiliteringen i Uppsala

på Kungsgårdets center, S:t Johannesgatan 28 A

Med buss

Stadsbuss linje 6 eller sjukresebuss tar dig till hållplatsen Kungsgårdets vårdcentral.

Med bil

Du kör in till Kungsgårdets center från S:t Johannesgatan.

Använd besöksparkering.
På området finns även handikapparkering.

Parkering kostar 20 kr per timme.

Du kan betala i P-automat. Då betalar du med bankkort (ej kontanter).

Du kan också betala via mobilappen Parkster, eller med SMS-betalning.

Här går du in

Välj ingången där det står "Habilitering".

Här anmäler du dig

Anmäl dig i självbetjäningen...

... eller i receptionen.

När du anmält dig

Sitt ner och vänta när du anmält dig.

Den du ska träffa kommer och hämtar dig.

Sedan går ni tillsammans till ett besöksrum på habiliteringen.

Tips för ökad delaktighet under mötet

- Planerar struktur och innehåll
- Tydlig agenda
 - Ange hur lång tid mötet ska pågå
 - Använd whiteboard och bilder
- Kommunikation
 - Tala långsamt - turas om att tala
 - Ge information i avsnitt med pauser (för bearbetning)
 - Prata om ett ämne i taget
 - Ritpratar
 - Bildstöd
 - Checka för förståelse
 - Sammanfatta (be föräldern)
 - Omskrivning med förtydligande

De 8 frågorna

1. Vad ska jag göra?
2. Var ska jag vara?
3. Vem ska jag vara med?
4. När ska jag göra det?
5. Hur länge ska jag göra det?
6. Vad händer sen?
7. Vad behöver jag?
8. Varför ska jag göra det?

STRESSMÄTARE Namn: _____

	Så här känns det	Detta kan jag göra	
100%			
90%			
80%			
70%			
60%			
50%			
40%			
30%			
20%			
10%			
0%			

© 2015 www.imaginari.se

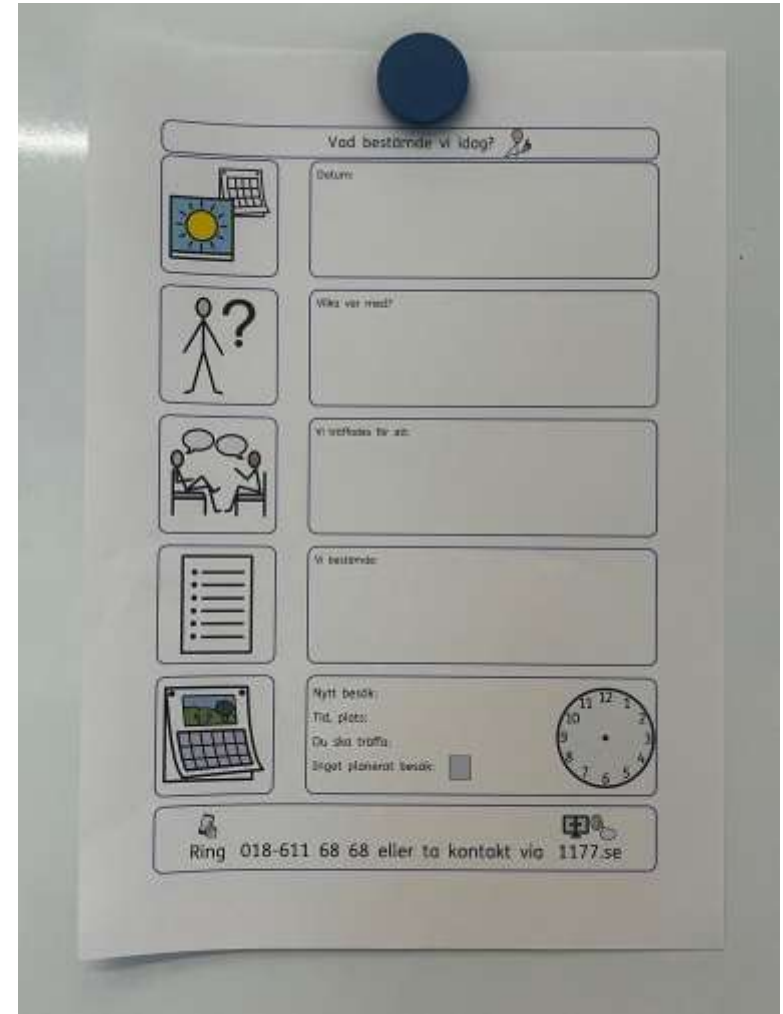
Ungdomsmottagning		Samtal med kurator										svenska		
	tolk		familj		pappa		mamma		syskon		kultur		heder	
	boka tid		känslor		när		äta		sova		rörelse		kamrater	
	BLÅ, BLÅ BLÅ		alkohol		droger		cigarett		utanför- ensam		stress- oro		ångest	Måndag
	vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad		hjälpa	Tisdag
	sex-barn		vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad	Onsdag
	sex-barn		vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad	Torsdag
	sex-barn		vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad	Fre
	sex-barn		vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad	Lör
	sex-barn		vill		vill inte		bråka		sexuell läggning		framtid		förvirrad	Sön

Minnesstöd efter mötet

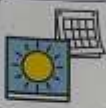
Information från mötet som behövs...

- Vilka var med
- Vi träffades för att
- Vi bestämde
- Vad kommer hända senare

Skicka gärna detta digitalt

Vad bestämde vi idag?

	Datum:
	Vilka var med?
	Vi träffades för att:
	Vi bestämde:
	Nytt besök: Tid, plats: Du ska träffa: Inget planerat besök: ☐

Ring 018-611 68 68 eller ta kontakt via 1177.se

Älvkarleby
kommun

keps eller solhatt

Dessa kläder och skor
behöver ditt barn ha på
förskolan nu.

regnkläder

sandaler eller skor

Sommar

långärmad tröja

stövlar

tights eller byxor

shorts

kortärmad tröja

Älvkarleby
kommun

stövlar

Dessa kläder och skor behöver ditt
barn ha på förskolan nu.

skor

Höst

regnställ

varma regnvanor

jacka byxa

fleecetröja och byxa

vanor

mossa

Älvkarleby
kommun

Dessa kläder och skor behöver
ditt barn ha på förskolan nu.

regnställ

Vår

jacka och utebyxa

underställ

vanor

regnvanor

stövlar

mossa

Älvkarleby
kommun

Dessa kläder och skor behöver
ditt barn ha på förskolan nu.

fodrad overall eller
fodrad jacka och byxa

Vinter

mossa

halskrage

fleecetröja och byxa

varma vanor

vinterstövlar

Välkommen på möte hos Socialtjänsten

Namn: _____

Datum: _____ Tid: _____

Vi som är med på mötet:

Ska barnen vara med? JA ☐ NEJ ☐

Det här händer när du kommer till socialtjänsten

Storgatan 3, Heby.
Anmäl dig i receptionen

Vänta

Samtal om
nuläget och framåt

Avslut och Hej då!

Hur länge har vi möte?

☐ 30 minuter☐ 60 minuter☐ 45 minuter☐ 90 minuter

Varför träffas vi?

Vad behöver jag/vi göra inför mötet?

☐ Tolk bokad, språk _____**Närmast tåg- eller busshållplats:**

Tåg mellan Uppsala och Sala, avstigning vid Heby station

Buss 848 mellan Uppsala – Sala, avstigning Heby torg eller Heby station

Buss 865 och 867 mellan Östervåla – Heby, avstigning Vårdcentralen eller Heby Torg

Buss 225 mellan Enköping och Heby, avstigning Heby torg

Om du har frågor eller inte kan komma på mötet, hör av dig.

Till: _____

Telefonnummer: _____

Mail: _____

Handling

HANDLINGSPLAN

Vad ska vi göra?	Hur ska vi göra det?	Vem gör och vem ansvarar?	När ska vi göra det?	När ska det vara klart?	När och hur följer vi upp?
<i>Ta reda på vilka hinder vi har i vår verksamhet och åtgärda brister i tillgänglighet</i>	<i>Bjud in föräldrar från olika föreningar</i>	<i>Olle bokar, Sema förbereder frågor. Lena ansvarar för att åtgärder genomförs</i>	<i>APT 10 april och 15 maj</i>	<i>Löpande under hösten</i>	<i>Presentera åtgärder och hur de fungerar på utvecklingsdag i januari</i>

Bensträckare på plats

Visuellt stöd

Carola Lindholm

Prata om visuellt stöd i 20 min

Visuellt stöd i samhället

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Förbereder övergångar

Bilder förbereder och förtydligar vad som kommer att hända.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Förbereder övergångar

Bilder förbereder och förtydligar vad som kommer att hända.

Minskar oro och stress

Bilder förbereder vad som kommer hända och vad man ska göra vilket kan minska oro.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Förbereder övergångar

Bilder förbereder och förtydligar vad som kommer att hända.

Minskar oro och stress

Bilder förbereder vad som kommer hända och vad man ska göra vilket kan minska oro.

Stöttar självständighet, självkänslan och kommunikationen

Bilder gör att man klarar av sånt som man annars hade behövt hjälp med. Bilder stöttar kommunikationen och språket.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Förbereder övergångar

Bilder förbereder och förtydligar vad som kommer att hända.

Minskar oro och stress

Bilder förbereder vad som kommer hända och vad man ska göra vilket kan minska oro.

Stöttar självständighet, självkänslan och kommunikationen

Bilder gör att man klarar av sånt som man annars hade behövt hjälp med. Bilder stöttar kommunikationen och språket.

Underlättar förändringar

Bilder gör det lättare att förstå nya saker och förändringar.

Varför bildstöd?

Skapar struktur och ger sammanhang

Bilder förtydligar rutiner och vad som händer eller kommer att hända

Förstärker och förtydligar instruktioner

Bilder blir både upprepning och förstärkning av det som sägs.

Stöttar tidsuppfattning och planering.

Bilder ger ett sammanhang och förtydligar olika steg under dagen i eller en rutin.

Stöttar och utvecklar förmågan att ta eget ansvar och planera.

Bilder skapar delaktighet genom att förtydliga vad som ska hända.

Förbereder övergångar

Bilder förbereder och förtydligar vad som kommer att hända.

Minskar oro och stress

Bilder förbereder vad som kommer hända och vad man ska göra vilket kan minska oro.

Stöttar självständighet, självkänslan och kommunikationen

Bilder gör att man klarar av sånt som man annars hade behövt hjälp med. Bilder stöttar kommunikationen och språket.

Underlättar förändringar

Bilder gör det lättare att förstå nya saker och förändringar.

Bilder finns kvar

Bilder stannar kvar tillskillnad från talet/ordet som försvinner.
Det gör att man med bilder kan gå tillbaka och repetera fler gånger.

Exempel på struktur och tydlighet

Vilka jobbar på skolan

Skolledning

Elevhälsa

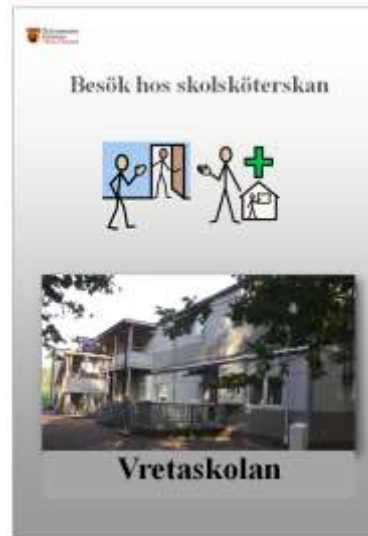

Modersmålslärare

Resurser & elevcoacher

På besöket ska jag	
	Möta min lärare
	Möta mig
	Prata om hur jag mår
	Möta min lärare
	Testa min hörsel
	Testa min syn
	På vaccination

Vaccination	
	Du använder dig mest snabbt genom vaccinationen.
	Skolsköterskan ger dig sprutan med vaccin i skuldran.
	Du får ett jättebra på min.
	Efter sprutan får du sitta en stund.
	Efter sprutan kan smärta komma. Du kan sitta en stund på bänken och vila dig.
	Det är helt normalt och brukar gå över efter någon dag.
	Hu är det klart, hej!

Hej,
Jag heter Susanne och är skolsköterska på Vretaskolan.

Måndagar och torsdagar kl. 08.00-15.30
finns jag på Vretaskolan.

Torsdagar är jag på EVI- och EHT-möten till klockan 15.00.

					
dag	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
					
dag	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag

Hitta till mig
Du går upp för trappan för att komma till mitt rum.

Besöksplan Ugratet

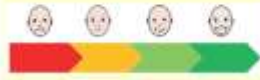
	Hälsobesök med vårdnadshavare Jag undersöker din hörsel, syn, längd och vikt. Vi pratar även om hur du mår och hur du har det i skolan. Besöket tar ungefär 20 minuter.	
	Hälsobesök utan vårdnadshavare Du får ta med dig en vuxen om du vill. Jag undersöker din längd och vikt. Vi pratar om hur du mår och hur du har det i skolan. Besöket tar ungefär 15 minuter.	

Hälsoundersökning eller i Ugratet och i åskurs 2.
När du går i förskoleklass har du din vårdnadshavare med dig. I åskurs 2 går du själv.
Du får ha med dig en vuxen om du vill.

Besöket går till så här:
När du kommer till mig säger vi hej och vi går igenom vad vi ska göra under besöket.
Hälsobesöket tar ungefär 20 minuter.

Det här visuella stödet har jag hos mig.

När jag ställer frågor till dig kan du använda dig av den. Det heter för VAS-skala.

 Oss träffar du på högstadiet

Annika Maria David Sofia
Skolans föräldra- och elevråd Skolans föräldra- och elevråd Skolans föräldra- och elevråd Skolans föräldra- och elevråd

LÄS 2018 års årsrapport om skolan
Den senaste årsrapporten finns på skolan, Läs 2018.

Vi fokuserar mycket på trygghet, självständighet, självinsikt och alla elevernas lika värde.

Vi jobbar med trygghet och utveckling i en trygg miljö.
Det skapar ett lugn i klassen och alla elever får utvecklas.

Vi förväntar oss att alla elever ska vara med och bidra till skolan.

Skolan har en stor
Årsmålsgrupp för
Årsmålsgrupp för
Årsmålsgrupp för

Från skolan går det en buss till skolan
en buss till skolan

I alla hallar finns skåp för
ett eget skåp

Klassrum

Skolans i klassrummet

- Time Timer
- Skolans i klassrummet
- Trygghet och utveckling
- Skolans i klassrummet

Här startar vi skolan.
Vi startar här för att ha en
gemenskap av skolan.

Vi har alla elever i klassrummet.
Här startar vi skolan.
Här startar vi skolan.

Välkomstbrev

välkommen

dag

klacken

Monica, kurator

Du är hos mig i 40 minuter.

namn

datum

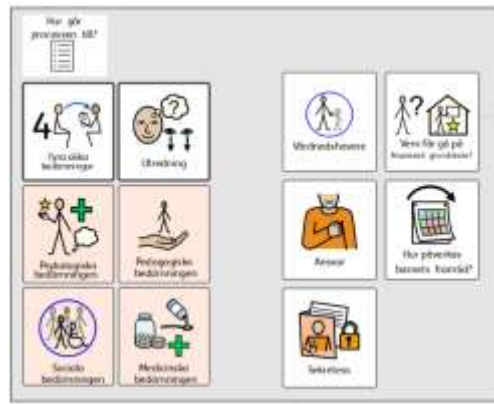

klacken

Lämna till din lärare
Hälsningar Monica

Skapad i PDF-utskrift av Microsoft Office Word 2010

Kommunikationskartor

Vilken mat och hur länge?

Dagens lunch

Lunch		Vecka 2
 måndag	lovdag	
 tisdag	Köttbullar med pasta	
 onsdag	Ugnstekt falukorv med potatismos/rotmos	
 torsdag	Stekt laxpanett med kall sås och kokt potatis	
 fredag	Drumstick med currysås och ris	

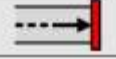

Hur länge?

Elevråd och klassråd

 klassråd Vretaskolan Dagordning	
	Välja Ordförande och sekreterare
	Läsa föregående protokoll
	Frågor?? från eller till elevrådet
	Övriga frågor ?? Hur är det i din klass? Planering och utvärdering av årshjulet.
	Slut Mötet avslutas.

 Elevrådsagenda	
	 Mötet öppnas
	Välja Ordförande och sekreterare
	Läsa Föregående protokoll
	Klassrunda Varje klass får prata
	Informationspunkt Rektorn informerar
	Övriga frågor
	Mötet avslutas

Lovlappar till vårdnadshavare

Fritidshem på jullovet

Fyll i ditt barns ledighet eller fritidstid på jullovet.

år 2024-2025

Vecka 52	måndag 23/12 fritids tid	tisdag 24/12 julafton	onsdag 25/12 Juldagen	torsdag 26/12 Annandag jul	fredag 27/12 fritids tid
Vecka 1	måndag 30/12 fritids tid	tisdag 31/12 Nyårsafton	onsdag 1/1 Nyårsdagen	torsdag 2/1 fritids tid	fredag 3/1 fritids tid
Vecka 2	måndag 5/1 Trettondedag	tisdag 7/1 Sturedag	fritids stängt		

Du kan också fylla i på Tempus

Elevens namn

lämna tillbaka löppen
senast 22 november

Fritids 13/12	
?	Fritids stänger kl 16.00
Vad?	
När?	Måndag 13 december
Att göra	Hämta ditt barn innan kl 16
Varför?	Personalen har utbildning

Ledighet

	Sommarlov år 2025						
	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
v24	9 juni	10 juni	11 juni	12 juni skolavslutning	13 juni skolavslutning	14 juni	15 juni
v25	16 juni	17 juni	18 juni	19 juni	20 juni midsommarkrans	21 juni	22 juni
v26	23 juni	24 juni	25 juni	26 juni	27 juni	28 juni	29 juni
v27	30 juni	1 juli	2 juli	3 juli	4 juli	5 juli	6 juli
v28	7 juli	8 juli	9 juli	10 juli	11 juli	12 juli	13 juli
v29	14 juli	15 juli	16 juli	17 juli	18 juli	19 juli	20 juli
v30	21 juli	22 juli	23 juli	24 juli	25 juli	26 juli	27 juli
v31	28 juli	29 juli	30 juli	31 juli	1 augusti ["a"]	2 augusti	3 augusti

Tidsuppfattning

	Mitt jullov						
	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
v51	16/12 skola	17/12 skola	18/12 skola	19/12 skola	20/12 Julavslutning	21/12	22/12
v52	23/12	24/12 Julafton	25/12 Juldagen	26/12 Annandag jul	27/12	28/12	29/12
v1	30/12	31/12 nyårsdagen	1/1-2025 nyårsdagen	2/1	3/1	4/1	5/1
v2	6/1 skola	7/1	8/1 skola	9/1 skola	10/1 skola	11/1	12/1

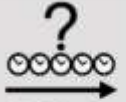
Fritidshem

Vem öppnar och vem stänger?

Fritids		Personal som öppnar och stänger				
Öppnar morgon	Stänger kväll	M måndag	T tisdag	O onsdag	To torsdag	F fredag
		Kicki	Katarina	Nina	Marina	Marie
		Marina	Maria	Lena	Gustav	Linda

Tydlighet kring utrymning

 Brandlarm	
 brandlarm	Gå ut.
 Gå till	 Busslingen Vallonskolan
 Hur länge?	Tills en vuxen säger till.
 Varför?	Eld och rök är farligt.

Återsamlingsplats för Vretaskolan

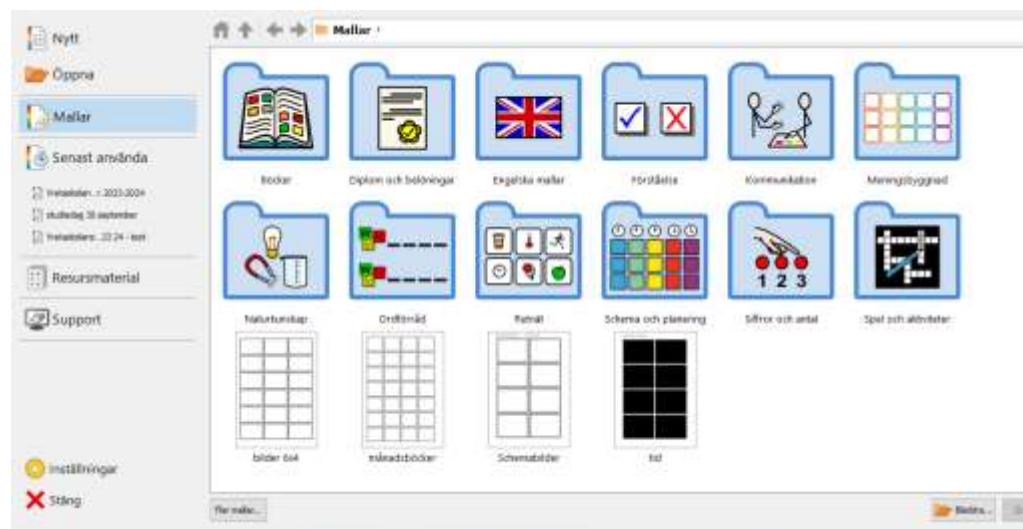
Vid brand eller när vi behöver utrymma
går vi till Vallonskolan.

InPrint

InPrint 3 - Symbolbruket
symbolbruket.se

Visuellt stöd inte alltid lätt...

måndag den 11 januari du inbjuden till möte.

klockan 15.00- 15.30 Vi ska prata om hur

det går för ditt barn i skolan.

med på mötet är Stina Malin och Edvin.

välkommen

Välkommen

11	Måndag 11 januari
	möte
	klockan 15-15.20

Vi kommer prata om ditt barn hur det fungerar i skolan.

Mötet håller på i 30 min.

Carola är med på mötet.

Struktur & Tydlighet

7??? De sju frågorna

1. Vad ska jag göra?

2. Var ska jag vara?

3. Vem ska jag vara med?

4. Hur länge ska det hålla på?

5. Vad ska hända sen?

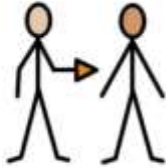
6. Vad behöver jag ha?

7. Varför ska jag göra det?

Av Ing. Ingegerd och Ragnyrd med bilder från © Wladysl Borowicz/Argosia 2017.

Tack

du

lyssnat

carola.lindholm@edu.osthammar.se

Avslutning

- Uppmaning
- Ines [SUF - Samverkan, Utveckling, Föräldraskap](#)
- Vad tar ni mer er?

Utvärdering SUF dag Östhammar 2025

